

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Tos/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8123011651
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Halkociová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8123011651.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Moniky Halkociovej a sudcov JUDr. Lucie Bašistovej a JUDr. Mariána Sninského na neverejnom zasadnutí konanom dňa 11.04.2024, v trestnej veci odsúdeného A. B. pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 3 Tr. zákona v konaní o podmiennečnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Prešov sp. zn. 41PP/28/2023 zo dňa 20.12.2023, takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku z a m i e t a sťažnosť odsúdeného A. B..

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Prešov podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku v spojení s § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zákona zamietol žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E., F. G. D. C., prechodne bytom D. H. X, F. C., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktoré mu boli uložené rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/97/2019 zo dňa 29.04.2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/28/2020 zo dňa 28.01.2021 a rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 21T/53/2022 zo dňa 08.12.2022.

Proti tomuto uzneseniu, ihneď po jeho vyhlásení a poučení o opravnom prostriedku, priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí, podal odsúdený sťažnosť, ktorú následne písomne odôvodnil tým, že okresný súd mal hodnotenie ÚVV a ÚVTOS Prešov staré viac ako 60 dní, pričom si vôbec nevyžiadal nové hodnotenie a behom toho sa zmenil jeho status. Okresný súd na to nebral ohľad a preto žiadal krajský súd o spätné hodnotenie alebo aby vec vrátil na okresný súd, nakoľko výkon trestu neničí len jeho, ale aj jeho družku a ich maloletú dcéru. Odsúdený je toho názoru, že rodina má byť pokope a nie od seba. Odsúdený poukázal na to, že sa k trestnému činu priznal, oľutoval ho a uhradil časť spôsobenej škody a zdôraznil, že vždy pracoval, nežiadal od štátu žiadne dávky, preto si zaslúži druhú šancu. Jeho družka si zaslúži, aby ju urobil šťastnou, nechce, aby sa kvôli nemu trápila. Odsúdený ďalej dôvodil tým, že o chvíľu mu bude končiť platnosť dokladov. Je si vedomý, že spravil chybu a poučil sa z toho a viac už nechce padnúť na samé dno. Žiada, aby súd všetko ešte raz zvážil a rozhodol správne a aby mu dal šancu vykročiť správnou nohou za novým životom a na to zlé, aby čo najskôr zabudol a poučil sa na celý život.

V písomnom doplnení sťažnosti odsúdený opätovne uviedol, že si súd nevyžiadal nové hodnotenie jeho osoby ÚVTOS Košice - Šaca, v ktorom nebolo uvedené absolvovanie kurzu, ani ďalšie kladné poznatky, a preto požiadal o nové hodnotenie. Vo výkone trestu odňatia slobody je prvýkrát, družka ho čaká viac ako 30 mesiacov, pritom nikoho nezabil, ani nikomu nič nespravil. Keď mu súd dá šancu, nahradí škodu a bude viesť riadny život. Odsúdený navrhol, aby krajský súd predmetnú trestnú vec vrátil okresnému súdu. Vzhľadom na vyššie uvedené odsúdený navrhol, aby si krajský súd vyžiadal nové hodnotenie z ústavu na výkon trestu alebo aby predmetnú trestnú vec vrátil okresnému súdu, ktorý nebral ohľad na jeho rodinu a ani na to, že sa snažil škodu nahradiť.

Na základe riadne a včas podanej sťažnosti preskúmal krajský súd, ako súd sťažnostný, v zmysle ustanovenia § 192 ods. 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku napadnutého uznesenia predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Súd prvého stupňa správne zistil, že odsúdený A. B. bol rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/97/2019 zo dňa 29.04.2020, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/28/2020 zo dňa 28.01.2021, uznaný za vinného zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 3 Tr. zákona, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmer 5 rokov a 4 mesiace, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň bol zrušený výrok o treste a na neho nadväzujúce rozhodnutia vo veciach Okresného súdu Košice I sp. zn. 6T/49/2019, Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/24/2019 a Okresného súdu Michalovce sp. zn. 8T/27/2019. Následne mu bola uznesením Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/97/2019 zo dňa 25.03.2021 do uloženého trestu odňatia slobody započítaná väzba odo dňa 05.04.2019 do dňa 01.06.2020 a doba výkonu trestu odňatia slobody odo dňa 01.06.2020 do dňa 01.09.2020 a uznesením Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/97/2019 zo dňa 23.08.2021 započítaná doba väzby v Českej republike odo dňa 30.06.2021 do dňa 05.08.2021. Odsúdený bol dodaný do výkonu trestu odňatia slobody do ÚVV a ÚVTOS Košice dňa 05.08.2021. Následne dňa 24.08.2024 bol odsúdený premiestnený do ÚVTOS Košice – Šaca a na vlastnú žiadosť dňa 25.10.2022 bol premiestnený do ÚVV a ÚVTOS Prešov s miestom výkonu služby v Sabinove.

Taktiež bol menovaný odsúdený rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 21T/53/2022 zo dňa 08.12.2022 uznaný za vinného zo spáchania prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1 Tr. zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 mesiacov, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Odsúdený má predpokladaný začiatok výkonu trestu odňatia slobody dňa 03.06.2025.

Dňa 09.10.2023 bola Okresnému súdu Prešov doručená žiadosť odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorú odôvodnil tým, že chce na slobode napraviť svoje pochybenia a zaslúži si šancu na nový začiatok. Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody by sa chcel zamestnať, žiť riadny život a byť nápomocný rodine. Svoje skutky oľutoval a chce všetko napraviť. Každý má šancu na nový začiatok. Strašne sa trápi jeho družka, jeho mamka je chorá a to, že má syna v base, ju trápi, chce byť doma oporou, keď dostane druhú šancu.

Okresný súd ďalej poukázal na hodnotenie ÚVTOS Košice zo dňa 13.10.2023 na odsúdeného A. B., (v čase podanej žiadosti o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa nachádzal v ÚVTOS Košice), z ktorého vyplynulo, že odsúdený bol zo slobody predvedený dňa 05.08.2021, správanie bolo v uvedenom čase na požadovanej úrovni. Neskôr bol premiestnený do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice - Šaca. V rámci vnútornej diferenciacie bol zaradený do diferenciačnej skupiny „B“. Adaptácia odsúdeného prebehla s nedostatkami. Dňa 11.09.2021 odsúdený fajčil mimo vyhradeného priestoru. Vec bola riešená pohovorom. Ďalší negatívny poznatok bol zo dňa 21.05.2022, kedy sa nedovolené pohyboval mimo vyhradeného priestoru a nedovolené sa kontaktoval s inými odsúdenými. Pokyny personálu rešpektoval. Pracovne bol zaradený dvakrát, bez hodnotenia pracovnej morálky. Neskôr bol dňa 25.10.2022 na vlastnú žiadosť premiestnený do ÚVV a ÚVTOS Prešov a umiestnený do oddelenia výkonu trestu s miestom výkonu služby v Sabinove. V rámci vnútornej diferenciacie bol zaradený do diferenciačnej skupiny „B“. Počas eskorty do ÚVTOS Leopoldov má zaznamenaný negatívny poznatok ohľadom slušného správania. V súčasnosti nie je správanie odsúdeného na požadovanej úrovni a dňa 29.04.2023 má evidovaný negatívny poznatok ohľadom ustrojovacej disciplíny a dňa 03.08.2023 mu bol uložený disciplinárny trest – pokarhanie, keď porušil zákaz nadväzovať kontakty s inými osobami v rozpore so zákonom o výkone trestu. V roku 2023 bol od januára do júna pracovne zaradený a jeho pracovná morálka bola hodnotená kladne. Disciplinárna odmena mu doposiaľ nebola udelená. Na základe vyššie uvedených poznatkov odsúdený, v aktuálnej etape výkonu trestu odňatia slobody, svojím správaním a plnením povinností čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienkové prepustenie a riaditeľ ÚVTOS Košice neodporúča podmienkové prepustenie.

Na verejnom zasadnutí okresného súdu zo dňa 20.12.2023 zástupca ÚVTOS Prešov uviedol, že za krátku dobu odsúdený zmenil postoj k svojmu správaniu a získal tri kladné poznatky, na základe ktorých mu bol zahladený disciplinárny trest.

Pri rozhodovaní o žiadosti odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody prvostupňový súd správne skúmal, či sú v danom prípade splnené podmienky, ktoré zákon v ustanovení § 66 ods. 1 Tr. zákona vyžaduje.

Podľa § 66 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona, súd môže odsúdeného podmienkovo prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone jednej polovice uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zákona, súd môže odsúdeného podmienkovo prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Podľa § 415 ods. 1 Tr. poriadku, o podmienkovom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienkové prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Krajský súd úvodom konštatuje, že podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nemožno považovať za mimoriadny inštitút, ktorý by súd mal aplikovať len výnimočne. Na strane druhej ho však môže použiť len za splnenia zákonom stanovených podmienok, a to tak formálneho charakteru, ktorým je v danom prípade vykonanie dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody odsúdenému rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/97/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/28/2020 a vykonanie polovice uloženého trestu odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 21T/53/2022, ako aj materiálneho charakteru, a to preukázanie polepšenia odsúdeného.

Na podmienkové prepustenie neexistuje právny nárok, a preto súd pri jeho rozhodovaní je vždy odkázaný len na také okolnosti, ktoré sú zistiteľné z histórie jeho života, medzi ktoré nepochybne patria jeho odsúdenia, charakter trestnej činnosti, za ktoré bol súdom doposiaľ sankcionovaný. Všetky tieto okolnosti je pritom nutné posudzovať v ich vzájomných súvislostiach a nie izolovane. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť, či aktuálne správanie odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život (primerane napr. rozhodnutie uverejnené v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu pod č. 10/1963).

Obdobne, ako súd prvého stupňa, bol aj krajský súd toho názoru, že odsúdený splnil po stránke formálnej všetky podmienky, ktoré trestný zákon ukladá pre jeho podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody (vykonanie dvoch tretín uloženého trestu odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/97/2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8To/28/2020 a vykonanie polovice uloženého trestu odňatia slobody rozsudkom Okresného súdu Michalovce sp. zn. 21T/53/2022) dňa 07.11.2023.

Krajský súd sa však stotožnil aj so záverom prvostupňového súdu v tom smere, že neboli v prípade odsúdeného splnené materiálne podmienky pre podmienkové prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zákona krajský súd uvádza, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Krajský súd konštatuje, že počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného došlo k čiastočnej náprave. Z aktuálneho hodnotenia z ÚVV a ÚVTOS Prešov zo dňa 03.04.2024 vyžiadaného krajským súdom vyplýva, že správanie odsúdeného je viac regulované s menej častou tendenciou k nepremysleným reakciám. kladne je hodnotený jeho prístup k plneniu povinností zameraných na rozvoj osobnosti odsúdeného pri realizácii rôznych čistiacich a upratovacích prác. V societe odsúdených sa prezentuje primerane, konfliktné situácie a spory nie sú zaznamenané. Od 15.02.2024 je odsúdený zaradený do resocializačného a výchovno-vzdelávacieho programu Finančná gramotnosť, bez podnetov. S rodinou udržiava kontakt. V súčasnosti nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí. Ústav eviduje u odsúdeného tri kladné poznatky zo dňa 04.11.2023, 10.11.2023 a 13.12.2023, na základe ktorých mu bol zahladený disciplinárny trest. Počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody odsúdený nebol disciplinárne odmenený. Odsúdený k trestnej činnosti zaujal kritický postoj, svoje konanie ľutuje. Jeho resocializačná prognóza sa javí do budúcnosti ako menej priaznivá, riziko recidívy do budúcnosti je stredné. Vzhľadom na vyššie uvedené, a to aj napriek kolísavému priebehu výkonu trestu odňatia slobody odsúdeného, riaditeľ odporučil jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom.

Na druhej strane však krajský súd dáva do pozornosti, že zmysel podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie vo výkone trestu bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž namieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Podľa názoru krajského súdu, vykonané dokazovanie musí jednoznačne a bez pochybností viesť k pozitívnemu záveru, že odsúdený sa svojím správaním a plnením povinností skutočne polepšil, čo znamená, že už doterajší výkon trestu bol postačujúci pre naplnenie účelu trestu, ktorým je najmä prevýchova odsúdeného tak, aby viedol riadny život a jeho ďalší výkon z toho dôvodu už nie je potrebný. Podmiennečné prepustenie je významným prostriedkom dovŕšenia prevýchovy a resocializácie odsúdeného a neznamená ukončenie tohto procesu, ale pokračovanie prevýchovného resocializačného procesu v iných podmienkach (na slobode). Motivácia odsúdeného je založená na tom, že pokiaľ vyhovie podmienkam spojeným s podmiennečným prepustením, nebude musieť doposiaľ nevykonanú časť trestu odpykať. Okresný súd dospel preto vzhľadom k vykonanému dokazovaniu k správne záveru, že odsúdený nespĺňa zásadnú materiálnu podmienku v podobe očakávania, že bude na slobode viesť riadny život aj bez toho, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

Vychádzajúc z hodnotenia ÚVTOS Košice zo dňa 13.10.2023 a z hodnotenia ÚVV a ÚVTOS Prešov zo dňa 03.04.2024, je treba zdôrazniť, že odsúdený nebol od začiatku nástupu do výkonu trestu odňatia slobody až doteraz disciplinárne odmenený.

Krajský súd taktiež poukazuje aj na minulosť odsúdeného. Z odpisu registra trestov je zrejmé, že odsúdený bol doposiaľ pätnásťkrát súdne trestaný, pričom vo väčšine prípadov sa jednalo o trestný čin podvodu a v troch prípadoch o trestný čin sprenevery. Poslednýkrát bol menovaný odsúdený rozsudkom Mestského súdu Košice sp. zn. K2-1T/14/2022 zo dňa 23.06.2022 za prečin podvodu, kde mu bolo upustené od potrestania vzhľadom na odsúdenie vo veci Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/97/2019.

Krajský súd má za to, že odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody mal príležitosti preukázať polepšenie tým, že okrem riadneho dodržiavania ústavného poriadku a pravidiel výkonu trestu, ktoré musí dodržiavať každý odsúdený vykonávajúci trest odňatia slobody, mal preukázať, že v jeho správaní

nejde len o prispôsobenie sa podmienkam výkonu trestu, ale že má skutočný záujem svojím správaním dokázať, že nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody. Nie je známa prekážka, pre ktorú odsúdený nemohol počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody dosiahnuť disciplinárne odmeny, resp. také hodnotenie, z ktorého by vyplynulo jeho rozhodnutie v budúcnosti už trestnú činnosť nepáchať, viesť riadny život a takto sa vyhnúť výkonu trestu odňatia slobody.

Pokiaľ odsúdený odkazoval tiež na svoje osobné a rodinné pomery, išlo nepochybne o skutočnosti vytvárajúce predpoklady, ktoré by spolu s prejavenu ľútosťou mohli spolupôsobiť ako priaznivé faktory, no zo skutočností uvedených vyššie vyplynulo, že odsúdený doposiaľ nepreukázal vo výkone trestu také polepšenie, ktoré by odôvodnilo až podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Pritom osobné a rodinné pomery, na ktoré poukazoval v podanej sťažnosti, ho mali o to viac motivovať k preukázaniu splnenia podmienok podmiennečného prepustenia.

Všetky tieto vyššie uvedené okolnosti vo svojom súhrne potom vedú aj krajský súd k dôvodnému záveru, že napriek splneniu formálnej podmienky podmiennečného prepustenia nebola v prípade odsúdeného splnená materiálna podmienka, ktorá spočíva v tom, že odsúdený na to, aby mohol byť podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, musí svojím správaním vo výkone trestu a plnením svojich povinností preukázať polepšenie, na základe čoho je možné očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, čo správne uzavrel prvostupňový súd v dôvodoch napadnutého uznesenia.

Z uvedených dôvodov preto krajský súd, nezistiac dôvody pre zmenu alebo zrušenie napadnutého uznesenia, toto považoval za zákonné a vecne správne, preto sťažnosť odsúdeného A. B. postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku zamietol ako nedôvodnú.

Toto rozhodnutie bolo prijaté jednomyseľne.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.